

وزارت راه و شهرسازی

معاونت مسکن و ساختمان

شیوه نامه نحوه صدور، تمدید و ارتقاء پایه مهندسی

دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان

مردادماه ۱۳۹۶

فهرست

- ماده ۱- تعاریف..... ۲
- ماده ۲- شرایط صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی..... ۲
- ماده ۳- دوره‌های آموزشی..... ۳
- ماده ۴- همایش‌های تخصصی و کارگاه‌ها..... ۳
- ماده ۵- آزمون‌های پایان دوره‌ها..... ۳
- ماده ۶- کمیته آموزش و ترویج..... ۴
- ۱-۶- شرایط اعضای کمیته..... ۴
- ۲-۶- نحوه تشکیل کمیته..... ۴
- ماده ۷- وظایف کمیته آموزش و ترویج..... ۵
- ماده ۸- وظایف سازمان استان..... ۷
- ماده ۹- وظایف اداره کل..... ۷
- ماده ۱۰- وظایف سازمان..... ۸
- ماده ۱۱- وظایف دفتر..... ۸
- ماده ۱۲- تاریخ لازم الاجرا بودن شیوه نامه..... ۹

شیوه‌نامه نحوه صدور، تمدید و ارتقاء پایه مهندسی

شیوه‌نامه نحوه صدور، تمدید و ارتقاء پایه مهندسی به شرح زیر ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱- تعاریف

در این شیوه‌نامه واژگان و عبارتهای زیر در معانی مربوط به کار می‌روند:

۱-۱- قانون: قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۲-۱- دفتر: دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان وزارت راه و شهرسازی

۳-۱- اداره کل: اداره کل راه و شهرسازی استان

۴-۱- سازمان: سازمان نظام مهندسی ساختمان

۵-۱- سازمان استان: سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

۶-۱- کمیته آموزش و ترویج: کمیته‌ای که به منظور راهبری آموزش‌های حرفه‌ای مهندسان و ترویج مقررات ملی ساختمان توسط سازمان استان تشکیل می‌گردد.

۷-۱- مدرس: شخص حقیقی است که طبق شرایط و ضوابط شیوه‌نامه «اعطاء صلاحیت آموزش»، صلاحیت آموزش را از اداره کل دریافت می‌نماید.

۸-۱- دوره آموزشی: دوره‌های آموزشی که جهت صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی از سوی دفتر ابلاغ و در چارچوب شیوه‌نامه‌های ابلاغی بصورت حضوری یا مجازی یا تلفیقی از حضوری و مجازی توسط مجری آموزش برگزار می‌شود.

۹-۱- دوره آموزشی مجازی (الکترونیکی): در این دوره‌ها، ارائه درس و یادگیری آن از طریق فناوری‌های الکترونیکی مانند اینترنت، سیستم‌های یاددهی هوشمند و سیستم‌های آموزشی مبتنی بر رایانه و چندرسانه‌ای‌ها انجام می‌شود.

۱۰-۱- مجری آموزش: مراکز آموزشی که از سازمان استان طبق شرایط و ضوابط شیوه‌نامه «صدور مجوز فعالیت مجری آموزش» مجوز برگزاری دوره‌های آموزشی را دریافت نموده و نسبت به برگزاری آنها اقدام می‌نمایند.

ماده ۲- شرایط صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی

صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی در مورد تمام یا بعضی از رشته‌ها و صلاحیت‌ها موقوف به انجام یک یا چند مورد از اقدامات زیر است که نحوه اقدام و میزان تاثیر هر یک از آنها از سوی دفتر ابلاغ می‌گردد:

- موفقیت در آزمون‌های ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای

- شرکت در دوره‌های آموزشی

- شرکت در همایش‌های تخصصی و کارگاه‌ها
- موفقیت در آزمون پایان دوره آموزشی
- موفقیت در مصاحبه شفاهی
- سایر مواردی که در اجرای قانون و آئین‌نامه اجرایی آن از سوی دفتر ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- دوره‌های آموزشی

۳-۱- دوره‌های آموزشی جهت صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی به صورت حضوری یا مجازی و یا تلفیقی از حضوری و مجازی برگزار می‌شود.

تبصره: تا زمان ابلاغ دستورالعمل نحوه برگزاری دوره‌ها به صورت مجازی یا تلفیقی از حضوری و مجازی، برگزاری هر یک از دوره‌ها به دو روش ذکر شده منوط به استعلام از دفتر است.

۳-۲- مدت اعتبار گواهینامه موفقیت در آزمون پایان دوره آموزشی از تاریخ آزمون، سه سال می‌باشد.

ماده ۴- همایش‌های تخصصی و کارگاه‌ها

۴-۱- با پیشنهاد اداره کل و تایید دفتر، صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی را می‌توان منوط به برگزاری همایش‌های تخصصی و کارگاه‌ها نمود.

تبصره: شرایط برگزاری همایش‌های تخصصی و کارگاه‌ها توسط دفتر به استان‌ها ابلاغ می‌شود.

۴-۲- افراد شرکت کننده در همایش‌ها و کارگاه‌های تخصصی به منظور ارتقاء پایه مهندسی، در آزمون پایان دوره مطابق ماده ۵ این شیوه‌نامه شرکت می‌نمایند.

ماده ۵- آزمون‌های پایان دوره‌ها

۵-۱- آزمون‌های پایان دوره‌های آموزشی توسط یک یا چند مجری آموزشی به انتخاب اداره کل و بصورت متمرکز برگزار می‌شود. مجریان آموزشی مذکور باید پیش‌بینی کلیه تمهیدات و امکانات لازم برای برگزاری مطلوب آزمون‌های پایان دوره را با همکاری سازمان استان فراهم نمایند.

تبصره: در صورت انتخاب چند مجری، هر یک از مجریان، برگزار کننده آزمون‌های پایان دوره‌ها در رشته‌های مختلف هستند.

۵-۲- اداره کل در مقاطع زمانی مشخص، سوالات آزمون پایان دوره‌ها را از مدرسان دریافت و زیر نظر حراست اداره کل، بانک سوالات آزمون هر دوره را تشکیل می‌دهد.

۳-۵- سوالات آزمون پایان دوره‌ها منطبق بر منابع آموزشی یکسان طرح و توسط کمیته آموزش و ترویج و تحت نظارت اداره کل نهایی می‌گردد.

۴-۵- زمانبندی برگزاری آزمون‌ها به نحوی توسط کمیته آموزش و ترویج تنظیم می‌گردد که در بازه‌های زمانی مشخص و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزشی مختلف، آزمون‌های متمرکز برای هر دوره برگزار گردد.

۵-۵- شیوه برگزاری آزمون‌ها از حیث تستی و یا تشریحی، تعداد سوالات و نحوه تصحیح اوراق توسط اداره کل تعیین می‌گردد.

۶-۵- حدنصاب قبولی آزمون‌های پایان دوره با احتساب نمره منفی (یک سوم)، ۶۰ درصد نمره کل می‌باشد.

۷-۵- در صورت عدم موفقیت در آزمون پایان دوره، متقاضی مجاز به شرکت در آزمون مجدد می‌باشد. چنانچه در آزمون مجدد حد نصاب نمره لازم را کسب ننماید، موظف به حضور مجدد در دوره و شرکت در آزمون آن می‌باشد.

۸-۵- برگزاری آزمون‌های پایان دوره می‌تواند با تایید اداره کل بصورت مجازی انجام گیرد.

تبصره: تا زمان ابلاغ دستورالعمل نحوه برگزاری آزمون‌های پایان دوره به صورت مجازی، برگزاری این نوع آزمون منوط به استعلام از دفتر است.

۹-۵- در هر زمان تمهیدات و امکانات لازم برای برگزاری آزمون‌های پایان دوره بصورت سراسری در کل کشور فراهم گردد، شرایط و ضوابط آن توسط دفتر ابلاغ خواهد شد.

ماده ۶- کمیته آموزش و ترویج

۱-۶- شرایط اعضای کمیته

۱-۱-۶- دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد در یکی از گرایش‌های رشته کارشناسی و دارای پروانه اشتغال به کار پایه یک اصلی و حداقل ۷ سال سابقه کار مفید آموزشی (تدریس یا مدیریت آموزشی)

۲-۱-۶- نداشتن محکومیت انتظامی قطعی درجه ۳ یا بالاتر در زمان ارائه درخواست یا گذشت ۷ سال از زمان صدور رأی قطعی

تبصره: در صورتیکه هر یک از اعضای کمیته محکومیت انتظامی قطعی درجه سه یا بالاتر دریافت نماید، سازمان استان بلافاصله نسبت به معرفی فرد جایگزین اقدام می‌نماید.

۲-۶- نحوه تشکیل کمیته

۱-۲-۶- کمیته آموزش و ترویج با عضویت هفت نفر از مهندسان و صاحب‌بنظران دارای مدرک مهندسی در رشته‌های اصلی به مدت ۳ سال تشکیل و انتخاب مجدد این اعضا در دوره‌های بعد بلامانع است.

۶-۲-۲- اعضای کمیته آموزش و ترویج توسط سازمان استان از بین متقاضیان واجد شرایط انتخاب و برای تایید به اداره کل معرفی می‌شوند.

۶-۲-۳- عضویت حداقل یک نفر از هر یک از چهار رشته اصلی معماری، عمران، تاسیسات مکانیکی و تاسیسات برقی در کمیته آموزش و ترویج الزامی است.

تبصره: اعضای هیات مدیره سازمان استان نمی‌توانند عضو کمیته آموزش و ترویج باشند.

۶-۲-۴- کمیته آموزش و ترویج از نماینده معرفی شده اداره کل به عنوان ناظر برای حضور در جلسات کمیته دعوت بعمل می‌آورد.

تبصره: نماینده اداره کل نمی‌تواند عضو کمیته آموزش و ترویج باشد.

۶-۲-۵- مصوبات کمیته آموزش و ترویج برای تایید به اداره کل ارسال می‌شود. در صورتیکه اداره کل ظرف مدت ۱۰ روز کاری پس از وصول مصوبات نسبت به مغایرت آن با ضوابط و مقررات اظهارنظری نکند، مصوبات یاد شده قابل اجرا می‌باشد.

تبصره: مسئولیت مغایرت مصوبات کمیته آموزش و ترویج با ضوابط و مقررات بر عهده اداره کل است.

۶-۲-۶- هیات مدیره سازمان استان می‌تواند یک نفر از اعضای خود را بدون حق رأی به عنوان رابط هیئت مدیره برای شرکت در جلسات کمیته آموزش و ترویج معرفی نماید.

۶-۲-۷- اولین جلسه کمیته آموزش و ترویج با دعوت و حضور رئیس سازمان استان و کلیه اعضای کمیته و نماینده اداره کل و هیئت مدیره تشکیل می‌شود. در این جلسه اعضاء کمیته با رأی‌گیری و کسب اکثریت آراء از بین خود یک نفر را بعنوان رئیس و یک نفر را به عنوان نایب رئیس برای مدت یک سال تعیین می‌کنند که انتخاب مجدد آنها در سال‌های بعد بلامانع است.

۶-۲-۸- کلیه مصوبات کمیته با حداقل ۴ رأی موافق معتبر است.

۶-۲-۹- اعضای کمیته آموزش و ترویج در طول مدت عضویت در کمیته، مجاز به دریافت صلاحیت آموزش و نیز تدریس در دوره‌ها نمی‌باشند.

۶-۲-۱۰- نظام‌نامه داخلی کمیته آموزش و ترویج توسط سازمان و با هماهنگی دفتر تهیه و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۷- وظایف کمیته آموزش و ترویج

۷-۱- پایش و ارزیابی مستمر کیفیت و کمیت دوره‌های آموزشی، عملکرد مجریان آموزش، نحوه تدریس مدرسان و محتوای آموزشی ارائه شده از سوی آنها و ارائه راهنمایی‌های لازم

- ۷-۲- ارائه گزارش‌های جامع و مستمر به سازمان استان به همراه راهکارها و پیشنهادهای لازم برای اقدامات اصلاحی و در صورت لزوم برخورد قانونی با متخلفان
- ۷-۳- ارائه پیشنهاد در خصوص عناوین، سرفصل‌ها، محتوا و مدت زمان دوره‌های آموزشی برای صدور، تمدید و یا ارتقاء پایه مهندسی به سازمان استان برای انعکاس به دفتر از طریق اداره کل
- ۷-۴- بررسی درخواست متقاضیان دریافت صلاحیت آموزش و تطبیق آن با شرایط و ضوابط شیوه‌نامه «اعطاء صلاحیت آموزش» جهت تأیید و اعطاء صلاحیت آموزش توسط اداره کل
- ۷-۵- بررسی درخواست مراکز آموزشی متقاضی مجوز فعالیت مجری آموزشی مطابق شرایط و ضوابط شیوه‌نامه «صدور مجوز فعالیت مجری آموزش» جهت تأیید توسط اداره کل
- ۷-۶- اعلام نظر در خصوص تمدید صلاحیت آموزش مدرسان در پایان مدت اعتبار صلاحیت آموزش جهت ارائه به اداره کل
- ۷-۷- اعلام نظر در خصوص تمدید مجوز فعالیت مجری آموزش در پایان مدت اعتبار مجوز جهت ارائه به اداره کل
- ۷-۸- اتخاذ تدابیر مناسب به منظور اطمینان از کیفیت مطلوب دوره‌های آموزشی و سنجش دقیق میزان فراگیری شرکت‌کنندگان از طریق نظارت کارآمد و همکاری در برگزاری آزمون‌های پایان دوره
- ۷-۹- پیشنهاد و پیگیری کلیه فعالیت‌های ترویجی در سازمان استان از قبیل تهیه برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی، کتاب، فیلم، انتشار نشریه و خبرنامه، برگزاری همایش‌های تخصصی و مسابقات استانی و سایر فعالیت‌های ترویجی برای ذینفعان
- ۷-۱۰- همکاری با دبیرخانه‌های دائمی مقررات ملی ساختمان، تفویض شده از سوی وزارت راه و شهرسازی به استان‌ها
- ۷-۱۱- پیشنهاد میزان شهریه برای هر دوره آموزشی (حضوری یا مجازی) به سازمان استان
- ۷-۱۲- رعایت «نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان»
- ۷-۱۳- رعایت نظام‌نامه داخلی کمیته آموزش و ترویج، ابلاغی از سوی سازمان
- ۷-۱۴- ارائه پیشنهاد بودجه آموزشی و ترویجی مورد نیاز سالانه به سازمان استان
- ۷-۱۵- پیگیری اطلاع‌رسانی و انتشار مصوبات کمیته آموزش و ترویج توسط سازمان استان
- ۷-۱۶- تشکیل کارگروه‌های تخصصی در اجرای وظایف کمیته آموزش و ترویج در صورت نیاز
- ۷-۱۷- نظرخواهی از شرکت‌کنندگان در دوره‌ها و بررسی اعتراضات، پیشنهادهای و انتقادات به منظور تقویت نقاط قوت و برطرف نمودن نواقص و کمبودهای دوره‌های آموزشی

ماده ۸- وظایف سازمان استان

- ۱-۸- انتخاب اعضای کمیته آموزش و ترویج و معرفی به اداره کل جهت تایید
- ۲-۸- فراهم نمودن کلیه امکانات و تمهیدات لازم برای کمیته جهت انجام وظایف محوله
- ۳-۸- اطلاع رسانی عمومی به منظور شناسایی مدرسان و مجریان آموزش
- ۴-۸- صدور گواهینامه موفقیت در آزمون پایان دوره آموزشی با تایید اداره کل
- ۵-۸- ارسال نظر کمیته آموزش و ترویج در خصوص مراکز آموزشی متقاضی مجوز فعالیت مجری آموزشی و متقاضیان صلاحیت آموزش به اداره کل جهت بررسی و تایید نهائی
- ۶-۸- صدور مجوز برای مجریان آموزشی تایید شده از سوی کمیته و اداره کل و انعقاد قرارداد با ایشان
- ۷-۸- انجام کلیه مکاتبات و اعلام مصوبات کمیته به اداره کل و سایر مراجع ذیربط
- ۸-۸- پیش بینی تمهیدات و امکانات لازم برای برگزاری مطلوب دوره های آموزشی، آزمون های پایان دوره و همکاری با کمیته آموزش و ترویج و اداره کل در این زمینه
- ۹-۸- جلوگیری از فعالیت آموزشی مدرسان دارای محکومیت انتظامی قطعی درجه سه یا بالاتر
- ۱۰-۸- نظارت بر حسن انجام وظایف و نحوه عملکرد کمیته آموزش و ترویج
- ۱۱-۸- فراهم نمودن تمهیدات لازم برای انجام فعالیت های ترویجی
- ۱۲-۸- ارسال پیشنهاد کمیته آموزش و ترویج در خصوص میزان شهریه دوره های آموزشی به اداره کل
- ۱۳-۸- اطلاع رسانی و انتشار دستورالعمل ها و ابلاغیه های دفتر و مصوبات کمیته آموزش و ترویج
- ۱۴-۸- اطلاع رسانی زمان برگزاری دوره ها و آزمون های پایان دوره و نیز فراهم نمودن شرایط ثبت نام غیرحضوری متقاضیان حضور در دوره ها
- ۱۵-۸- پیش بینی امکانات و تجهیزات لازم جهت کنترل فرایند برگزاری دوره ها بصورت الکترونیکی

ماده ۹- وظایف اداره کل

- ۱-۹- نظارت عالی بر عملکرد سازمان استان، کمیته، مجریان آموزشی و مدرسان
- ۲-۹- نظارت عالی بر حسن اجرای دوره ها، آزمون های پایان دوره و همایش ها و تأیید آن ها
- ۳-۹- همکاری با دفتر در تهیه شیوه نامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز
- ۴-۹- بررسی، تأیید نهائی و اعطاء صلاحیت آموزش برای افراد معرفی شده از طرف کمیته آموزش و ترویج

- ۹-۵- بررسی و تأیید نهائی متقاضیان مجری آموزش معرفی شده از طرف کمیته آموزش و ترویج
- ۹-۶- دریافت گزارش عملکرد مدرسان دوره‌های آموزشی از کمیته آموزش و ترویج به منظور بررسی صلاحیت آموزش مدرسان جهت تمدید، عدم تمدید و یا لغو صلاحیت آنها
- ۹-۷- هدایت، حمایت و نظارت بر فعالیت‌های ترویجی سازمان استان و اقدام در جهت ترویج مقررات ملی ساختمان
- ۹-۸- دریافت برنامه‌ی سالیانه آموزش و ترویج، همچنین گزارش‌های سه ماهه از فعالیت‌های آموزشی و ترویجی سازمان استان و ارائه آنها به دفتر
- ۹-۹- بررسی و تایید میزان شهریه دوره‌های آموزشی پیشنهادی سازمان استان
- ۹-۱۰- تایید گواهینامه‌های موفقیت در آزمون پایان دوره‌های آموزشی

ماده ۱۰- وظایف سازمان

- ۱۰-۱- نظارت بر عملکرد سازمان‌های استان و اصلاح خط مشی آنها
- ۱۰-۲- ارائه گزارش از عملکرد و مسائل مشترک سازمان‌های استان در حوزه آموزش و ترویج به وزارت راه و شهرسازی
- ۱۰-۳- همکاری با دفتر در تهیه شیوه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز
- ۱۰-۴- دریافت نظرات سازمان‌های استان در رابطه با شیوه نامه‌ها، عناوین، سرفصل‌ها، محتوای دوره‌ها و همایش‌های آموزشی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی به وزارت راه و شهرسازی
- ۱۰-۵- پیشنهاد تغییرات خاص در شیوه نامه‌ها، عناوین، سرفصل‌ها، محتوای دوره‌ها و همایش‌های آموزشی متناسب با شرایط ویژه هر استان به دفتر
- ۱۰-۶- اعلام برنامه‌های آموزشی و ترویجی سالانه سازمان به دفتر جهت بهره‌برداری و هماهنگی در برنامه‌های آموزشی و ترویجی دفتر

ماده ۱۱- وظایف دفتر

- ۱۱-۱- نظارت عالی و ارزیابی عملکرد آموزشی و ترویجی استان‌ها در جهت هر چه بهتر اجرایی شدن این شیوه‌نامه و دستور اقدام در راستای اصلاح موارد
- ۱۱-۲- بررسی و جمع‌بندی نظرات و پیشنهادات واصله از سازمان، ادارات کل و صاحب‌نظران در حوزه آموزش و ترویج
- ۱۱-۳- ابلاغ عناوین، سرفصل‌ها، محتوا و مدت زمان دوره‌های آموزشی و معرفی منابع آموزشی یکسان برای دوره‌های آموزشی در سراسر کشور
- ۱۱-۴- راهبری فعالیت‌های ترویجی ادارات کل و سازمان‌های استان و ارزیابی عملکرد استان‌ها در این خصوص

۱۱-۵- بررسی استعلام‌ها، شکایت‌ها یا گزارش‌های مرتبط با موضوع آموزش و ترویج از کلیه استان‌ها و اقدام در راستای اصلاح موارد مطرح شده

۱۱-۶- تهیه و ابلاغ شیوه‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مورد نیاز

۱۱-۷- لغو دوره‌ها یا همایش‌های آموزشی که مطابق با ضوابط اعلام شده برگزار نگردیده است.

۱۱-۸- نظارت عالیه بر عملکرد مدرسان دارای صلاحیت آموزش و ارزیابی موردی و اقدام لازم در جهت عدم تمدید یا لغو صلاحیت آموزش مدرسان فاقد صلاحیت

۱۱-۹- نظارت عالیه بر عملکرد مجریان دارای مجوز آموزش و ارزیابی موردی و اقدام لازم در جهت عدم تمدید یا لغو مجوز آموزش مجریان فاقد صلاحیت

۱۱-۱۰- برگزاری جلسات دوره‌ای به منظور هماهنگی و هم‌اندیشی درخصوص موضوعات آموزش و ترویج با حضور نمایندگان ادارات کل و سازمان و نیز روسای سازمان‌های استان، رئیس کمیته آموزش و ترویج استان‌ها و سایر ذینفعان حوزه آموزش و ترویج

ماده ۱۲- تاریخ لازم الاجرا بودن شیوه نامه

این شیوه‌نامه در ۱۲ ماده تصویب و از تاریخ لازم الاجرا می‌باشد. در موارد سکوت یا ابهام در این شیوه‌نامه، نظر دفتر ملاک عمل می‌باشد.